**Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича**
(повне найменування закладу вищої освіти)
**Географічний факультет**
(назва інституту/факультету)
**Кафедра географії та менеджменту туризму**
(назва кафедри)

**“ЗАТВЕРДЖУЮ”**
Декан географічного факультету
_____ Мирослав ЗАЯЧУК
«31» серпня 2026 року

# РОБОЧА ПРОГРАМА
## навчальної дисципліни

# ІСТОРІЯ ТУРИЗМУ ТА РЕКРЕАЦІЇ
(назва навчальної дисципліни)
**обов’язкова**

**Освітньо-професійна програма** *Туризм і сфера гостинності, Міжнародний туризм*
(назва програм)

**Спеціальність** *J3 "Туризм та рекреація"*
(код, назва)

**Галузь знань** *J "Транспорт та послуги"*
(вказати: шифр, назва)

**Рівень вищої освіти** *перший (бакалаврський)*
(вказати: перший (бакалаврський)/другий (магістерський)/третій (освітньо-науковий)

**Факультет** Географічний
(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

**Мова навчання** українська
(вказати: якими мовами читається дисципліна)

**Чернівці 2026 рік**

Робоча програма навчальної дисципліни **Історія туризму та рекреації** складена відповідно до освітньої програми «Міжнародний туризм» та «Туризм і сфера гостинності».

**Розробник:** ***Заячук Оксана Григорівна,*** доцент кафедри географії та менеджменту туризму, к.геогр.н.

**Викладач**, що забезпечує читання даної навчальної дисципліни:
***Заячук Оксана Григорівна,*** доцент кафедри географії та менеджменту туризму, канд. геогр. наук

**Погоджено**
з гарантом ОП «Туризм і сфера гостинності» _____ Галина КРУЛЬ

**Погоджено**
з гарантом ОП «Міжнародний туризм» _____ Тетяна СКУТАР

**Затверджено** на засіданні кафедри географії та менеджменту туризму
*Протокол № 1 від «25» серпня 2026 року*

Завідувач кафедри географії
та менеджменту туризму _____ Олександр КОРОЛЬ

**Схвалено** навчально-методичною радою географічного факультету
Протокол № 1 від “ *31 ” серпня 2026 року*

Голова навчально-методичної ради
географічного факультету _____ Наталя АНДРУСЯК

**Мета навчальної дисципліни** полягає у формуванні в студентів системи теоретико-практичних знань з історії туризму, окрема, засвоєння логіки історичного розвитку туризму, вивчення досвіду організації і ефективності функціонування сфери туризму в світі та Україні.

**Пререквізити**: вихідна дисципліна.

**Результати навчання.** У результаті вивчення навчальної дисципліни студент має набути таких **компетентностей:**

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя

СК1. Знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності

СК5. Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів

***ОП Міжнародний туризм***

*ФК 1. Знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності*

*ФК 3. Здатність аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території*

**Програмні результати навчання:**

ПР 2. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук

ПР3. Знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ

***ОП Міжнародний туризм***

*ПР 4. Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору*

*ПР 5. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території*

**Студенти також мають:**

*знати:*

- базові поняття з теорії туризму та рекреації;
- основні віхи географічного пізнання світу;
- причини та напрямки мандрівництва у часи античності, середньовіччя відродження та просвітництва;
- організаційні форми рекреаційної діяльності та гостинності на різних етапах історичного розвитку людства;
- основні форми і види туризму;
- становлення туризму в незалежній Україні;;

розуміти причинно-наслідкові зв'язки розвитку суспільства, появи мандрівництва, зародження та становлення сучасних фори та видів туризму.

*вміти*:

- аналізувати інформацію, працювати з довідковою літературою, складати тексти доповідей, виступів, презентацій;

- характеризувати основні передумови та тенденції туристського освоєння територій;

- визначати та аналізувати основні фактори, що сприяли становленню та розвитку туризму та рекреації;

- досліджувати зміни у соціальному складі подорожуючих та організаційних формах туризму;

- з'ясовувати принцові засади організації туризму та рекреації і визначати їхню ефективність.

**Опис навчальної дисципліни**

**Загальна інформація**

| **Назва навчальної дисципліни** *«Історія туризму і рекреації»* | | | | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Форма навчання | Рік підготовки | Семестр | Кількість | | | Кількість годин | | | | | | Вид підсумкового контролю |
| | | | кредитів | годин | змістових модулів | лекції | практичні | семінарські | лабораторні | самостійна робота | індивідуальні завдання | |
| **Денна** | 1 | 1 | 4,5 | 135 | 2 | 30 | - | 30 | - | 75 | - | іспит |

**Структура змісту навчальної дисципліни**

| Назви змістових модулів і тем | Кількість годин | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | усього | у тому числі | | | | |
| | | л | с | лаб | інд | с.р. |
| **Змістовий модуль 1. Передумови виникнення туризму. Еволюція подорожей - як явища в житті суспільства** | | | | | | |
| **Тема 1**. Історія туризму як наукова дисципліна. Історичні передумови виникнення і розвитку подорожей в суспільстві | 9 | 2 | 2 | | | 5 |
| **Тема 2.** Розвиток подорожей та туризму у Стародавньому світі | 18 | 4 | 4 | | | 10 |
| **Тема 3.** Розвиток подорожей в епоху Середньовіччя | 18 | 4 | 4 | | | 10 |
| **Тема 4.** Подорожі в епоху Відродження та епоху Великих географічних відкриттів | 18 | 4 | 4 | | | 10 |
| **Тема 5.** Подорожі в епоху Просвітництва | 12 | 2 | 2 | | | 8 |
| Разом за змістовим модулем 1 | **75** | **16** | **16** | | | **38** |
| **Змістовий модуль 2.** | | | | | | |

| Особливості розвитку організованого туризму у світі та Україні | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| **Тема 6.** Розвиток туризму в світі у XIX – першій половині XX ст. | 18 | 4 | 4 | | | 10 |
| **Тема 7.** Розвиток туризму в світі на сучасному етапі | 16 | 6 | 6 | | | 10 |
| **Тема 8.** Історичні передумови розвитку мандрівництва в Україні | 12 | 2 | 2 | | | 8 |
| **Тема 9.** Туристично-екскурсійна галузь на західноукраїнських землях | 14 | 2 | 2 | | | 10 |
| Разом за змістовим модулем 2 | 60 | 14 | 14 | | | 37 |
| **Усього годин** | **135** | **30** | **30** | | | **75** |

**Тематика лекційних занять із переліком питань**

| № | Назва теми з основними питаннями |
|---|---|
| 1 | **Тема 1**. Історія туризму як наукова дисципліна. Історичні передумови виникнення і розвитку подорожей в суспільстві<br>1. Предмет і завдання історії туризму. Місце «Історії туризму» в системі наук про туризм<br>2. Основні чинники виникнення подорожей і туризму<br>3. Історичні етапи розвитку туризму.<br>4. Значення туризму для історії людства |
| 2 | **Тема 2.** Розвиток подорожей та туризму у Стародавньому світі<br>**1.** Подорож як одна з форм пізнання світу.<br>2. Мандрівництво в Стародавньому ЄГИПТІ.<br>3. Мандрівники в Месопотамії<br>4. Подорожі фінікійців<br>5. Активізація туризму в епоху античності.<br>- Подорожі стародавніх греків<br>- Подорожі стародавніх римлян<br>6. Мандрівництво на території стародавнього Сходу. |
| 3 | **Тема 3.** Розвиток подорожей в епоху Середньовіччя<br>**1.** Характеристика розвитку і види подорожей в епоху Середньовіччя.<br>2. Паломництво, як один з основних видів подорожей Середньовіччя.<br>3. Розвиток інфраструктури для подорожуючих в епоху Середньовіччя.<br>4. Зародження та розвиток освітнього туризму в Європі |
| 4 | **Тема 4.** Подорожі в епоху Відродження та епоху Великих географічних відкриттів<br>1. Соціально-економічна характеристика та чинники розвитку подорожей в епоху Відродження<br>2. Великі географічні відкриття та їх роль у розвитку туризму<br>3. Нові складові у сфері гостинності .<br>4. Основні види та значення подорожей в епоху Відродження |
| 5 | **Тема 5.** Подорожі в епоху Просвітництва<br>**1.** Основні чинники появи туризму в епоху Просвітництва.<br>2. Подорожі та географічні відкриття XVII – XVIII століть<br>3. Поява туризму та розвиток системи гостинності в XVII-XVШ ст.<br>4. Основні види та значення подорожей в епоху Просвітництва**.** |

| | |
|---|---|
| 6 | **Тема 6.** Розвиток туризму в світі у XIX – першій половині XX ст.<br>1. Основні чинники появи туризму в епоху<br>2. Вплив транспортної революції на розвиток туризму<br>3. Зародження та становлення організованого туризму<br>4. Розвиток системи закладів гостинності<br>5. Основні види даного періоду та їх особливості |
| 7 | **Тема 7.** Розвиток туризму в світі на сучасному етапі<br>1. Основні чинники розвитку туризму в світі<br>2. Основні види туризму, їх еволюція та розвиток на сучасному етапі<br>3. Створення та діяльність основних міжнародних інтеграційних обєднань в туризму<br>4. Основні форми туризму на сучасному етапі розвитку туризму |
| 8 | **Тема 8.** Історичні передумови розвитку мандрівництва в Україні<br>**1**. Перші згадки про українські землі у творах закордонних мандрівників<br>2. Подорожі українських дослідників на першому етапі розвитку туризму<br>3. Зародження та розвиток готельної справи в Україні в другій половині XIX – початку XX ст.<br>4. Рекреаційне освоєння південної частини України<br>5. Активізація екскурсійної діяльність на території України період 1917 - 1920 років<br>6. Розвиток туризму на теренах УРСР |
| 9 | **Тема 9. Туристично-екскурсійна галузь на західноукраїнських землях**<br>1. Формування системи закладів гостинності на території західноукраїнських земель<br>2. Український національно-культурний рух та виникнення в Україні перших туристських організацій в XIX - на початку XX століття.<br>2. Зародження туристсько-екскурсійної справи на західноукраїнських землях та основні напрями розвитку туризму |

**Тематика практичних (семінарських) занять**

| № | Назва теми (завдання) |
|---|---|
| | **Модуль 1** |
| 1 | Тема: *Характеристика етапів розвитку туризму*<br>*Завдання*: з'ясувати причини існуючої періодизації в історії розвитку подорожей та туризму<br>*Результати*: знати основні характеристики етапів розвитку туризму, вміти їх порівнювати. |
| 2 | Тема: *Мандрівництво у стародавньому світі*<br>*Завдання:* з'ясувати причини подорожей у стародавньому світі, основні регіони їх поширення та мотивацію<br>*Результати:* знати основні види подорожей поширених за даної історичної епохи, історичні постаті, відмінності за регіонами тощо. |
| 3 | Тема: *Розвиток подорожей та зародження перших видів туризму в епоху Середньовіччя*<br>*Завдання:* з'ясувати передумови зміни напрямків подорожей та їх мотивації<br>*Результати*: знати основні види подорожей, напрямки паломництва та морських подорожей |

| | |
|---|---|
| 4 | Тема: Подорожі в епоху Відродження та Великих географічних відкриттів<br>*Завдання:* з'ясувати значення географічних відкриттів у напрямках подорожей, роль мистецтва та культури та їх вплив на подальший розвиток туризму в світі.<br>*Результати:* знати основні постаті, їх вагомість в подальшому становленні туризму, важливість даних історичних епох та основні зміни в системі закладів гостинності даного періоду |
| 5 | Тема: *Подорожі в епоху Просвітництва*<br>*Завдання*: визначити роль мистецтва та культури даної історичної доби, їх вплив на розвиток туризму в світі загалом та в окремих регіонах Старого й Нового світу.<br>*Результати:* знати основні постаті, їх вагомість в подальшому становленні туризму, важливість даних історичних епох та основні зміни в системі закладів гостинності даного періоду |
| 6 | Тема: *Зародження організованого туризму на території Європи. Внесок Томаса Кука*<br>Завдання: розкрити передумови зародження організованого туризму, значення Т. Кука та причини стрімкого подальшого його розвитку .<br>Результати: знати основні історичні туристичні події та їх значення для подальшого становлення та розвитку туризму, роль НТР в організації туристичних подорожей даного етапу. |
| 6 | Тема: *Розвиток системи закладів гостинності на території Європейських держав та Америки*.<br>Завдання: з'ясувати основні тенденції розвитку системи закладів гостинності та інших закладів туристичної інфраструктури.<br>Результати: знати які зміни відбулись у системі діяльності закладів гостинності Старого та Нового світу тощо |
| 7 | Тема: *Історичні передумови розвитку мандрівництва та формування туристичної галузі в Україні. Роль та значення туристично-краєзнавчих організацій «Плай» та «Чорногора» у туристсько-краєзнавчих подорожах*<br>Завдання: з'ясувати історичні передумови розвитку мандрівництва та формування туристичної галузі в Україні<br>Результати: роль та значення основних туристично-краєзнавчих організацій «Плай « та «Чорногора» у туристсько-краєзнавчих подорожах |
| 8 | Тема: *Нові форми та види туризму на сучасному етапі розвитку туризму. Туристичні організації*<br>Завдання: розглянути основні види та форми туризму. З'ясувати роль та значення провідних міжнародних туристичних організацій<br>Результати: вміти перерахувати основні форми та видів туризму й надати їх коротку характеристику, розуміти значимість ЮНВТО та ін. |

**Завдання для самостійної роботи студентів**

| № | Назва теми | Завдання для самостійної роботи | К-сть год. |
|---|---|---|---|
| 1 | Історія туризму як наукова дисципліна. | Ознайомитись з періодизацією розвитку туризму у вітчизняній та зарубіжній літературі | 3 |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | Історичні передумови виникнення і розвитку подорожей в суспільстві | Розглянути поняття «Теорія дифузії» та її роль і місце у формуванні туризму | 2 |
| 2 | Мандрівництво у стародавньому світі | Знати усі збережені туристичні об'єкти Стародавнього Єгипту та їх використання на сьогодні | 2 |
| | | Окреслити передумови для зародження спортивного й розважального туризму в Стародавній Греції | 2 |
| | | Знати перелік та основні характеристики історико-архітектурного спадку Римської імперії | 2 |
| | | Розуміти значення морських подорожей у Стародавньому світі | 2 |
| | | Знати основну інформацію про цивілізацію шумерів: становлення, розвиток та занепад | 2 |
| 3 | Подорожі в епоху Середньовіччя | Знати основні передумови зародження та розвитку освітнього туризму в Європі | 2 |
| | | Формування основних паломницьких напрямів на території Середньовічної Європи | 2 |
| | | Розуміти зміни у сфері закладів розміщення та харчування в 15 столітті | 4 |
| | | Знати основні християнські святині Середньовіччя, основні паломницькі шляхи | 2 |
| 4 | Подорожі в епоху Відродження та Великих географічних відкриттів | Окреслити роль Великих географічних відкриттів у розвитку історії європейської культури | 4 |
| | | Яке значення відкриття Америки та її роль у туризмі даної епохи. | 4 |
| | | Маршрут першої навколосвітньої подорожі Ф. Магеллана, мотивація та наслідки для мандрівництва | 2 |
| 5 | Подорожі в епоху Просвітництва | Значення географічних відкриттів голландців, їх роль у розвитку сфери гостинності на території Нового світу | 3 |
| | | Основні види та значення подорожей англійців в епоху Просвітництва | 3 |
| | | Зародження «туризму» та збільшення асортименту закладів системи гостинності в XVII-XVIII ст. | 2 |
| 6 | Розвиток туризму в світі у XIX – першій половині XX ст. | Ознайомитись з діяльністю транспортних компаній у сфері туризму | 2 |
| | | Знати основні постаті туристичної діяльності даного періоду та їх нововведення | 2 |
| | | Знати основні етапи створення централізованої системи управління туризмом. | 2 |
| | | Знати відмінності системи закладів розміщення й | 4 |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | харчування даного періоду | |
| 7 | Розвиток туризму в світі на сучасному етапі | Окреслити основні тенденції та перспективи розвитку туризму на сучасному етапі | 3 |
| | | Перерахувати нові види й форми туризму | 3 |
| | | Дати характеристику основних туристичних регіонів міжнародного туризму | 4 |
| 8 | Розвиток туризму на Західноукраїнських землях | Розвиток системи закладів гостинності в Чернівцях у період Австро-Угорщини | 8 |
| 9 | Історичні передумови розвитку мандрівництва в Україні | Туристсько-екскурсійна справа і краєзнавчий рух в період «українізації (1923-1933 рр.) в Радянській Україні. | 2 |
| | | Знати основні напрями розвитку туризму, його види й форми Україні в післявоєнні роки. | 2 |
| | | Характеризувати туристичну галузь в Україні на рубежі XX-XXI ст. | 3 |
| | | Розуміти значення туризму для економіки України, роль внутрішнього й міжнародного туризму | 3 |
| | | Всього годин | 75 |

*Оцінка самостійної роботи входить до тематичного і підсумкового контролю.

## 4. Методи навчання

У процесі викладання навчальної дисципліни використовуються такі методи навчання:

1. пояснення, створення проблемної ситуації, бесіда, розповідь
2. методи стимулювання навчальної діяльності (навчальна дискусія, створення ситуації інтересу у процесі викладення, створення ситуації новизни, опора на життєвий досвід студента)
3. електронне навчання на дистанційній платформі Moodle

## Система контролю та оцінювання

*Методи контролю:*

– усний (доповіді здобувачів вищої освіти під час семінарського заняття, захист презентацій);

– тестовий (до змістових модулів 1, 2 та підсумковий), що здійснюється на платформі MOODLE

– письмове експрес-опитування

*Форма контролю: іспит* (підсумкове тестування).

Контроль знань студентів базується на здійсненні поточного та підсумкового контролю з використанням таких способів діагностики, як семінарські й самостійні види робіт, тестування, письмове та усне опитування. Поточні види контролю здійснюються під час проведення семінарських та інших видів занять, самостійної роботи і мають на меті перевірку рівня володіння

студентом матеріалу певної теми та може проводитись у формі тестових завдань по темах.

Форма підсумкового контролю – іспит, що полягає в оцінюванні засвоєння студентом повного обсягу навчального матеріалу з дисципліни.

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять і спрямований на перевірку знань здобувачів вищої освіти з окремих тем шляхом виконання конкретної роботи. Кількість передбачених балів за різні види робіт зазначені у силабусі, робочій програмі та оголошуються під час занять.

Модульна контрольна робота (тестові завдання різних форм) має на меті перевірку рівня засвоєння певного матеріалу, здатності осмислити зміст даної частини дисципліни, уміння письмово подати певний матеріал. Модульна контрольна №1 – 10 балів, модульна контрольна №2 – 10 балів (максимально).

Модульний контроль (сума балів за окремий змістовий модуль) виставляється на підставі оцінювання результатів знань студентів після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля як сума оцінок отриманих на практичних заняттях, за самостійні роботи та модульну контрольну роботу. Загалом у модулі №1 – 30 балів (25 балів – практичні заняття, 10 балів – контрольна робота (з включенням тем самостійної роботи), модуль №2 – 30 балів (15 балів – виконання практичних робіт, 10 балів – контрольна робота).

Семестровий (підсумковий) контроль проводиться у формі іспиту з врахуванням балів отриманих за два змістовні модулі. Іспит проводиться в тестовій формі і передбачає відповіді на питання теоретичного змісту (40 балів)

Підсумкова максимальна оцінка з дисципліни – 100 балів. Це сума оцінок балів, одержаних за окремі форми навчальної діяльності студента. За два поточні модулі студент може отримати максимум 60 балів, інші 40 балів відводиться на підсумковий модуль (іспит).

## Розподіл балів, які отримують студенти

| Поточне оцінювання (*аудиторна на самостійна робота*) | | | | | | | | | Кількість балів (*залік/іспит*) | Сумарна кількість балів |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Змістовий модуль 1 | | | | | Змістовий модуль 2 | | | | | |
| Т1 | Т2 | Т3 | Т4 | Т5 | Т6 | Т7 | Т8 | Т9 | | |
| 2 | 8 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 2,5 | 2,5 | 40 | 100 |

**Критерії оцінювання за основними видами робіт** – завантажити >>>

**Шкала оцінювання: національна та ECTS**

| **Оцінка за національною шкалою** | **Оцінка за шкалою ЄКТС** | |
|---|---|---|
| | **Оцінка (бали)** | **Пояснення за розширеною шкалою** |
| **Відмінно** | A (90-100) | відмінно |
| **Добре** | B (80-89) | дуже добре |
| | C (70-79) | добре |
| **Задовільно** | D (60-69) | задовільно |
| | E (50-59) | достатньо |

| | | |
|---|---|---|
| **Незадовільно** | FX (35-49) | незадовільно з можливістю повторного складання |
| | F (1-34) | (незадовільно) з обов'язковим самостійним опрацюванням освітнього компоненту до перескладання |

**Перелік питань для самоконтролю та підсумкового контролю навчальних досягнень студентів**

**Питання до теми 1**

1.1. Яка мета та основні завдання історії туризму?
1.2. На які дисципліни історія туризму спирається в своїх дослідженнях?
1.3. Дайте визначення «Історії туризму» за різними авторами.
1.4. В чому схожість та відмінність поняття «подорож» і «туризм»?
1.5. Який зміст вкладається в поняття "гостинність".
1.6. Охарактеризуйте основні історичні етапи розвитку туризму.
1.7. Яке значення туризму в історії людства?
1.8. Які ознаки туристичної подорожі?

**Питання до теми 2**

1.2.Яка була географія подорожей древніх єгиптян?

1.2.му далекі морські експедиції були практично неможливі для древніх єгиптян?

1.3.З якою метою стародавні єгиптяни відвідували країну Пунт?

1.4. Чим приваблював древніх мандрівників Вавилон? Якого його значення в історії?

1.5. У чому полягає заслуга фінікійців як мореплавців?

1.6.Які історико-архітектурні надбання Стародавнього світу збережені досі?

1.7.Які найпопулярніші курорти функціонували на території Стародавньої Греції та Римської імперії?

1.8.Які види подорожей були найбільш поширеними у стародавньому Китаї та Індії?

**Питання до теми 3**

3. 1 Які основні мотиви для здійснення подорожей переважали в епоху Середньовіччя?

3. 2 Які середньовічні міста можна вважати центрами релігійного туризму?

3.3. Чому в період Середньовіччя занепала культура та наука?

3.4. Як виглядав пересічний прочанин епохи Середньовіччя?

3.5. Чи можемо вважати релігійні подорожі Середньовіччя безпечними?

3.6. Які види подорожей, окрім паломництва, ще поширювались по території середньовічної Європи.

3.7. Які країни та регіони відображені у книзі Ібн Батутта?

3.8. Яке значення для європейців мала подорож Марко Поло?

**Питання до теми 4**

4.1. Які чинники сприяли розвитку подорожей на початку епохи Відродження?

4.2. Яка роль Османської імперії у відкриттях нового світу?

4.3. Зазначте передумови виникнення Великих географічних відкриттів.

4.4. Який внесок в історії географічних відкриттів зробив Васко да Гамма?

4.5. Чому Х. Колумб був переконаний у тому, що відкрив Індію?

4.6. Які цілі переслідував Х. Колумб при здійсненні другої та третьої подорожі до Вест Індії?

4.7. Які причини великих втрат при здійсненні експедиції Ф. Магеллана?

4.48. Представники якої європейської країни в епоху відродження активно досліджували узбережжя Австралії та навколишніх островів?

4.9. Які нові заклади сфери гостинності з'явилися на території європейських країн?

**Питання до теми 5**

5.1. Які чинники сприяли розвитку подорожей в епоху Просвітництва?

5.2. Які напрямки подорожей переважали в епоху Просвітництва з-поміж англійців?

5.3. Через які країни проходив освітній маршрут молодих англійців?

5.4. Які заклади сфери гостинності з'являються на території Америки?

5.5. Яким чином поява нових транспортних засобів та доріг вплинули на подорожі даної історичної доби?

5.6. Яке значення для туризму мали відкриття Річарда Рассела?

5.7. Які нові напрямки туризму зароджуються в епоху просвітництва на території європейських держав

**Питання до теми 6**

6.1. Які чинники сприяли розвитку подорожей в у XIX ст.?

6.2. Які напрямки подорожей переважали в період XIX-початку XX ст.?

6.3. У чому полягають особливості розвитку «туризму» у XIX – на поч. XX століть?

6.4. Які заклади сфери гостинності з'являються на території Америки?

6.5. Яким чином поява нових транспортних засобів та доріг вплинули на подорожі?

6.6. Яка роль Томаса Кука у формуванні туризму?

6.7. Які нові напрямки туризму зароджувались на території європейських держав?

6.8. .Як вплинула транспортна революція на інфраструктуру туризму?

6.9. Перші навколосвітні подорожі 19 століття

**Питання до теми 7**

7.1. Перерахуйте відомих мандрівників-іноземців, що подорожували Україною в різні часи

7.2. Який внесок зробили українці у світову історію подорожей.

7.3. Що сприяло розвитку туристичної діяльності на території Криму?

7.4. Які туристичні міста засновані, а які розвинулись на території Кримського півострова?

7.5. Яка роль Кримсько-Кавказького гірського клубу у становленні екскурсійної діяльності в Україні?

7.6. Основні напрямки діяльності Кримсько-Кавказького гірського клубу

7.7. Які види екскурсій були найбільш поширеними?

7.8. Означте важливість діяльності “Інтуриста” у туризмі УРСР

**Питання до теми 8**

8.1. Які нові заклади розміщення з'явилися у провідних містах західноукраїнських земель?

8.2. Які нові заклади харчування у Львові завоювали прихильність місцевих жителів та подорожуючих?

8.3. Означте основні напрямки діяльності організації «Пласт» та «Чорногора».

8.4.. Чому Івана Франка та Петра Франка вважають сподвижниками туризму на західноукраїнських землях?

8.5. У яких містах західної України швидкими темпами розвивалась туристично-краєзнавча діяльність

8.6. Які населені пункти були центрами лікувально-оздоровчого туризму?

8.7. Які основні напрямки діяльності туристично-краєзнавчого товариства «Плай»?

**Питання до теми 9**

9.1. Які чинники прискорили розвиток туризму у другій половині XX століття

9.2. Який показник свідчить про сформований масовий туризм у країні

9.3. Який період вирізняється створенням великої кількості туристичних організацій

9.4. Які із видів туризму не втрачають своєї популярності й досі?

9.5. Які види туризму можна віднести до категорії «нових», тобто тих, які зародились у 70-80-хх роках XX століття?

9.6. Коли та де була створена Всесвітня туристична організація (UNWTO)?

9.7. Скільки туристичних макрорегіонів пропонує виділяти UNWTO

9.8. Яке значення міжнародних інтеграційних об’єднань у розвитку туризму в XXI столітті ?

## Рекомендована література

### *Основна література*

1. Заячук О., Брик С. І-907. Історія туризму : навч. посіб. Чернівці : Чернівец. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. 200 с.

2. Лиман С. І., Парфіненко А. Ю., Посохов І. С. Історія туризму: навчальний посібник (для студентів спеціальності «Туризм»). Суми: ПФ «Видавництво “Університетська книга”», 2018. 372 с.

3. Кузишин А.В. Історія туризму: Навчальний посібник. Тернопіль: Вектор, 2011. 316 с.

4. Устименко Л.М. Афанасьєв І.Ю. Історія туризму: Навчальний посібник. К.: Альтерпрес, 2017. 372 с.

5. Абрамов В.В., Тонкошкур М.В. Історія туризму: підруч. Харків : ХНАМГ, 2010. 294 с.

***Допоміжна література***

1. Григорович-Барський В. Мандри по Святих місцях Сходу з 1723 по 1747 рік. К., 2000.

2. Історія розвитку туризму в Україні / Розвиток туристичного бізнесу регіону : Навч. посібн. /За ред. проф. Школи І.М. URL: https://tourlib.net/books_ukr/shkola1-2.htm

3. Кузишин А.В. З історії організації туристично-краєзнавчої роботи в Галичині (друга пол. XIX - поч. XX ст.) // Історія української географії. Тернопіль: Підручник і посібники, 2002. №. 5. С. 42-44.

4. Куций І.П. Українська науково-історична думка Галичини (1830-1894 рр.): рецепція національної історії. Тернопіль: Джура, 2006. 220 с.

5. Розвиток туризму в Україні: Зб. наук. ст. Київ, 1995.

6. Січинський В. Ю Чужинці про Україну. Вибір з описів подорожей по Україні та інших писань чужинців про Україну за десять століть. К., 1992.

7. Федорченко В.К., Костюкова О.М., Дьорова ТА., Олексійко М.М. Історія екскурсійної справи в Україні: Навч. посібник. К.: Кондор, 2009. 166 с.

8. Федорченко В. К., Дьорова Т. А. Історія туризму в Україні: Навч. посіб. К., 2002.

**Політика академічної доброчесності**

- Здобувачі вищої освіти зобов'язані виконувати положення принципів академічної доброчесності: виконувати всі поточні завдання та підсумковий контроль самостійно без допомоги сторонніх осіб; не допускати списування під час проведення контрольних заходів (у т. ч. із використанням мобільних пристроїв); надавати для оцінювання лише результати власної роботи; не вдаватися до кроків, що можуть нечесно покращити Ваші результати чи погіршити/покращити результати інших студентів; не публікувати і не розповсюджувати відповіді на питання, що використовуються в рамках курсу для оцінювання знань студентів.
- Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні освітнього компонента регламентовано чинними документами ЧНУ:
- «*Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича*» https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni dokumenty/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu imeni-yuriia-fedkovycha/
- «*Положення про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича*» https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/polozhennia pro-vyiavlennia-ta-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-u-chernivetskomu natsionalnomu-universyteti-imeni-yuriia-fedkovycha/
- «*Політика використання штучного інтелекту в Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича*» https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/polityka-vykorystannia-

shtuchnoho-intelektu-v-chernivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-yuriia-fedkovycha-zi-zminamy-zatverdzhenymy-vchenoiu-radoiu-chnu-imeni-yuriia-fedkovycha/

- 

**Використання здобувачами освіти інструментів штучного інтелекту (ШІ) під час виконання навчальних завдань:**

- *допускається за умови* дотримання принципів академічної доброчесності (здобувач освіти несе відповідальність за зміст, достовірність і результати поданої роботи, а у разі використання ШІ зобов'язаний зазначити факт і спосіб його застосування);
- *не допускається* використання ШІ як заміни самостійного виконання завдань або з метою порушення вимог академічної доброчесності;
- *додаткові обмеження чи вимоги* щодо використання ШІ *можуть визначатися* викладачем в освітньому процесі для конкретних видів навчальної діяльності відповідно до особливостей дисципліни.

-